

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Temeljite priprave

Komisija za vzgojo, znanost in kulturo pri občinski konferenci ZKS Bežigrad je v mesecu decembru organizirala posvet oziroma razpravo o preobrazbi vzgoje in izobraževanja na naših srednjih šolah. Zveza komunistov je v občini glede priprav in idejnih usmeritev vzgojnoizobraževalnega sistema odigrala pomembno in vodilno vlogo. Priprave so potekale od vsega začetka z vključevanjem in aktivnim delom vseh dejavnikov na področju vzgoje in izobraževanja.

Namen razprave je bil, seznaniti se, kako smo konkretno pripravljeni na izvajanje usmerjenega izobraževanja v letu 1980. Vabljeni so bili po trije predstavniki z vseh srednjih šol, člani komisije za vzgojo in izobraževanje, Republiški komite za vzgojo in izobraževanje, predstavnik Mestne konference ZK, predstavnik Zavoda za šolstvo, predstavnik CK ZKS in predstavnik občinske izobraževalne skupnosti.

V razpravi so sodelovali vsi predstavniki srednjih šol, člani komisije, predstavnik CK ZKS in predstavnik Zavoda za šolstvo. Predstavnika Zavoda za šolstvo je povedala, kako potekajo priprave na Zavodu. Le-ta pripravlja celotno učbenikov in meni, da bodo nastale težave pri dodatnih gradivih, kajti programi bodo morali upoštevati več ravni. Zavod bo izobraževanje organiziral v sodelovanju z visokoškolskimi zavodi in univerzo. Vključeni bodo vsi ravnatelji in svetovalna služba, hkrati pa se bodo izobraževali vsi pedagoški delavci po predmetnih področjih. Izobraževanje bo permanentno, in sicer med semestrskimi počitnicami, nato pa po aktivih. Veliko nalogo bodo imeli ravnatelji, ki naj bi v svojih kolektivih ustvarili delovno področje. Na Zavodu za šolstvo menijo, da nastajajo ovire zaradi kasnitve zakonov in zaradi bistvene razlike med predlogom in osnutkom zakona.

V nadaljevanju razprave so predstavniki šol spregovorili o njihovi pripravljenosti na usmerjeno izobraževanje, o razpravah, ki so potekale, in videti je, da so se povsod odgovorno in delovno lotili nalog.

Na PTT so ustanovili odbore, ki naj bi dokončno pripravili konkretne programe, učbenike in kader. Razmišljajo, koliko smeri je potrebnih in s tem tudi programov, kajti to je povezano s prostorskimi zmogljivostmi.

Na Centru strokovnih šol so še bolj heterogeni, tako so težji tudi programi, kajti Center je vezan na republiko, Ljubljano in mestno regijo. Med uporabniki prevladuje

misel na financiranje; prednjači zasebni sektor, kar resno ovira razpravo o programih. Prav tako nimajo nobenih podatkov, koliko bo združeno delo potrebovalo teh kadrov. Dosedanji razgovori z uporabniki so namreč pokazali, da bi nekatera podjetja potrebovala že toliko kadrov, kot jih dajejo sedaj. Menijo, da bo nastal problem pri prostorskih in kadrovskih potrebah. Večjo pozornost bo treba posvetiti poklicnemu svetovanju, usmerjanju, vpisom in dogovarjanju.

Na poklicni gradbeni šoli Ivan Kavčič nimajo težav glede programov in učbenikov, temveč glede vpisa. Vsako leto je bilo doslej vpisanih 70-80% učencev iz sosednjih republik, nato učenci privatnikov in manjših podjetij v Sloveniji.

Delavska univerza še nima konkretnih podatkov, ker še ne vedo, kje je pravzaprav njihovo mesto v usmerjenem izobraževanju. Menijo, da bo treba njihove programe uskladiti s programi na drugih šolah zaradi tistih, ki iz kakršnihkoli razlogov ne bi pridobili poklica.

S preusmeritvijo gimnazije uvajajo poklice, ki jih terja današnja tehnika: matematično-računalniška smer in jezikovno-družboslovna. Glede izdelave programov so v dogovoru z inštitutom Jožef Stefan, Metalko, Kompasom, Inexom in drugimi. Prav tako je dogovorjeno glede učbenikov, menijo pa, da bodo nastale težave, ko bodo poslali hkrati 12 oddelkov na proizvodno delo.

Posebno pozornost zasluži center za govorno in slušno prizadeto mladino, kjer menijo, da se stvari še bolj zapletajo tako glede financiranja kot vpisa. Tu morajo upoštevati kategorije prizadetosti, zato ne poznajo usmeritev, saj na tej podlagi ni mogoče narediti programov (100 otrok, 60 poklicev).

Prav tako nastajajo težave glede svobodne menjave dela, ne bo več periodičnega pouka, premalo je prostora in kadrov glede ozkih, specialnih poklicev.

Razprava je pokazala, da so idejne priprave za nami, sedaj potekajo dogovori, priprave učbenikov, programov, izobraževanje pedagogov, uveljavljanje zakona o svobodni menjavi dela, iskanja rešitev prostorskih kapacitet in kadrovskih izmenjav, poklicno usmerjanje, svetovanje in vpisi.

S tem pa delo vseh na tem področju še ni končano, kajti posebnosti in nekatere težave se bodo še pokazale, vendar jih bomo, tako kot doslej, odgovorno reševali.

SEJA IZVRŠNEGA SVETA

Prvič pod novo streho

Redna seja občinskega izvršnega sveta prejšnji teden, šestinsedemdeseta po vrsti, je bila hkrati tudi prva v novem posloplju na Linhartovi 13. Med drugim so člani izvršnega sveta obravnavali teme za sestavo programa dela izvršnega sveta za letošnje leto, razporejene že po novi organizacijski shemi. Razpravi so bili mnenja, naj bi izvršni svet sestavil svoj program takrat, ko bo že sprejel program občinske skupščine. Sekretar Vlado Benzik je predlagal, naj bodoči program izvršnega sveta ne bi bil togo uokvirjen v posamezne točke, pač pa opisen in manj zavezujoč. Kakorkoli že, izvršni svet je sprejel in program bo sestavljen kasneje.

Posebno zanimivo poročilo je imel član izvršnega sveta Peter Grašek, ki je govoril o analitični osnovi za sprejem dogovora federacije, republik in pokrajin o geoloških raziskavah mineralnih surovin doma in v tujini. Poročevalec je pripomnil, da je bilo to gradivo sestavljeno v maju 1978, da pa je zastarelo in površno sestavljeno, z nekaterimi tendencami centralistične distribucije sredstev in še s kopico drugih pomanjklivosti. Izvršni svet je bil mnenja, da je treba omenjeni dokument aktualizirati z najnovejšimi podatki, vrh tega pa je treba v raziskovanje zajeti vse vrste energijskih surovin. Podpri je tudi predlog stališč in ukrepov v katerem je zavezal občinsko raziskovalno skupnost, da omenjeno gradivo natančno prouči, kakor tudi pripombe in stališča izvršnega sveta in jih posreduje republiškemu komiteju za raziskovalno dejavnost, gospodarski zbornici Slovenije ter republiškemu komiteju za energetiko. Člani izvršnega sveta so bili mne-

nja, da takšnemu dokumentu, kot je bil dosedaj, ne kaže nazdraviti, pač pa ga je treba novelirati. To je za našo občino še posebnega pomena, saj se v njej nahajajo delovne organizacije, ki se s svojo dejavnostjo neposredno vključujejo v surovinsko problematiko.

Na seji izvršnega sveta smo slišali še informacijo o težavah pri integraciji gradbenih izobraževalnih ustanov. Članica izvršnega sveta Breda Jama je podala nekaj zgodbine te problematike, ki sega nazaj v leto 1978, ko je odbor za združitve razpisal prvi referendum o sklepu za integracijo gradbenih izobraževalnih ustanov. Referendum je bil uspešen v vseh delovnih organizacijah, razen v gradbenem šolskem centru Ivana Kavčiča - Dom učencev, zato so ga spomladi 1979 ponovno razpisali v tej delovni organizaciji in je drugič uspel. Po tem je odbor razpisal referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo gradbeni šolski center Ivana Kavčiča. Spet se je zataknilo v Domu učencev in izid tega referenduma je bil neuspešen. Izvršni svet je bil mnenja, da bi ob tem, seveda po predhodnih razgovorih, kazalo pripraviti oceno o zavzetosti organov upravljanja, izvršnega odbora sindikatom in osnovne organizacije ZK v omenjeni delovni organizaciji ob podpisu oziroma odklonitvi samoupravnega sporazuma o integraciji.

Izvršni svet je obravnaval še naloge občine pri izvajanju resolucije o politiki ureditve družbenega plana SRS v letošnjem letu.

TADEJ BRATOK

20 LET DELAVSKE UNIVERZE ČENE ŠTUPAR

Izobrazba za 100.000 občanov

Socialistična zveza delovnega ljudstva občine Bežigrad je 12. 10. 1959 ustanovila delavsko univerzo »Cene Štupar«. Nadaljnji razvoj odnosov je narokoval, da so bile ustanovitelske pravice prenešene na skupščino občine Ljubljana Bežigrad.

V ustanovitveni listini je zapisano: delavska univerza se ustanavlja zato, da bi nadaljevala in razvijala tradicijo delavskega izobraževanja in osveščanja, povezanega z revolucionarnim delavskim gibanjem. V preteklem dvajsetletnem obdobju je delavska univerza »Cene Štupar« dosledno izvrševala ustanovitelsko poslanstvo v naši skupnosti.

Foto albumi in drugi dokumenti te ustanove pričajo o raznovrstnem, kvalitetnem in bogatem delu v preteklem obdobju. Kvalitetno delo je zagotovilo 150 predavateljev, priznanih strokovnjakov in vidnih družbenopolitičnih delavcev. Med njimi zasledimo tudi dve, nam tako dobro znani imeni, in sicer Roman Albrecht, tedaj podsekretar sekretariata za delo zveznega izvršnega sveta, in dr. Anton Vratuša, tedaj podsekretar državnega sekretariata za zunanje zadeve FLRJ. Pod sliko mladega in obetavnega politika je zapisano: 29. november 1960 - predava dr. Anton Vratuša o mednarodnih problemih po XV. zasedanju OZN, prisotni člani političnega aktiva občine.

Prvi predsednik upravnega odbora delavske univerze »Cene Štupar« je bil Bežigradčan Franc Čamerik, direktor osnovne šole Stožice, sedaj že v pokoju. Programi dela iz tega obdobja odražajo stvarne družbene potrebe po izobraževanju odraslih v občini Bežigrad, ki so imele za cilj povečanje produktivnosti, boljše izkoriščanje delovnih sredstev in odločanje preko delegatov v delavskih svetih.

V tem obdobju je delavska univerza »Cene Štupar« izva-

jala cikle predavanj za delovne organizacije. Jeseni leta 1961 so strokovnjaki te ustanove izvedli ciklus predavanj za delavce delovne organizacije Astra. Programi predavanj so vsebovali vlogo delovnega kolektiva in obrata v družbeni skupnosti, vsebina, sistem in metode dela obratnega in centralnega delavskega sveta, odnos centralnega delavskega sveta do obratnega in obratno. Nadalje je program vseboval opredelitev ekonomskih enot, naloge organov samoupravljanja pri organizaciji in poslovanju podjetja, problematiko delovnih razmerij, osnove finančnih in gospodarskih pokazateljev ter principe delitve dohodka.

Podoben program je bil izveden za številne delovne organizacije in je bil posebej prilagojen glede na dejavnost organizacije. Tako je program za gradbeno podjetje Bežigrad vseboval tudi uporabo mehanizacije in avtomatizacijo proizvodnje.

Navedena primera dovolj zgovorno pričata o fundamentalnih nalogah te ustanove, ki jih je dosledno izvajala in s tem dala svoj velik prispevek k nadaljnji izgradnji sistemov socialističnega samoupravljanja takrat, ko je bilo to najbolj potrebno.

V sklopu družbenega izobraževanja so izvajali programe izobraževanja v stanovanjskih skupnostih, organizirali so posebne cikle za člane organov delavskega samoupravljanja.

Tudi prosvetni delavci so imeli posebne oblike izobraževanja, ki jim je koristilo pri njihovem strokovnem delu.

Družbenopolitično izobraževanje je bila stalna naloga delavske univerze »Cene Štupar« in ga uspešno opravlja tudi danes. Organizirana je bila vrsta tečajev, seminarjev in političnih šol. Posebno skrb je delavska univerza posvečala izobraževanju mladine, tudi v obliki

samostojnih političnih šol. Škoda, da je prenehala s to obliko idejnopoličnega izobraževanja.

Tako široko zastavljen koncept dela se je dograjeval do današnjih dni. V preteklem 20-letnem obdobju je preko delavske univerze »Cene Štupar« pridobilo potrebno izobrazbo iz družbenopolitičnega izobraževanja 25.251, iz strokovnega izobraževanja 15.801 in iz splošnega izobraževanja 56.603 odraslih oseb ali skupno 96.655 oseb.

S tako bilanco delavske univerze upravičeno z optimizmom gleda v prihodnost. V srednjeročnem planskem obdobju zagotavlja, da bo dosežanje oblike izobraževanja uspešno nadaljevala in da je sposobna prevzeti še eno družbeno odgovornost - izobraževanje za potrebe splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Tovrstno izobraževanje so delavski univerzi »Cene Štupar« poverile družbenopolitične organizacije občine in skupščinski organi, in sicer s polnim zaupanjem in namenom, da delovni ljudje v čim krajšem času obvladajo potrebno znanje in da se na ta način pospeši proces združevanja sestavin splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

200-članska predavateljska delovna skupnost delavske univerze, ki jo vodi Sonja Karas od leta 1961, se nadalje uspešno opravlja svoje naloge.

V drugi polovici decembra je delavska univerza »Cene Štupar« proslavila 20 let plodnega dela. Proslavi so prisostvovali predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine in predstavniki občinske skupščine. Slavnostni govornik je bil predsednik obč. konference socialistične zveze delovnega ljudstva Joško Pirnar. Prehojeno pot je udeležencem proslave orisal predsednik zbora delavcev Drago Doležal, ki isto-

časno proslavlja svoj 20-letni delovni jubilej pri tej ustanovi.

Za kulturni program je poskrbel obetavna skupina mladincev občinske organizacije ZSMS Bežigrad. M. R.

EKONOMSKI ODNOSI S TUJINO

Kadri nam povzročajo največ glavobola

Prejšnji teden so se sestali najodgovornejši tovariši iz bežigradskih ozd, ki se ukvarjajo z ekonomskimi odnosi s tujino. To srečanje, izrazito delovnega značaja, je nastalo na pobudo občinskega komiteja zveze komunistov. Uvodno besedo je imel sekretar Lojze Novak, ki je tudi celovito razgrnil vso problematiko, ki zadeva področje ekonomskih odnosov s tujino, posebej še v naši občini.

Dejstvo je, da imamo v državi trenutno trikrat večjo zadolženost v tujini kot pa pred leti, je poudaril Lojze Novak. To je stanje, ki večkrat vodi v kompromisarstvo, kar pa seveda ni in ne more biti dobro. To se kaže tudi v naši republiki in ne nazadnje v občini. Našo energetsko odvisnost bomo lahko kompenzirali le tako, da bomo izvažali visokokvalitetne izdelke, pa intelektualne usluge v zvezi z inženiringom - skratka izvažati moramo kompleksno, da si bomo skozi takšne ekonomske odnose s tujino, zlasti z deželami v razvoju, lahko pridobili surovine in energijo.

Pri tem pa se seveda ne bi smeli slepiti, da je delo v deželah v razvoju lahko. Prav nasprotno. Čedalje pogostejše dogaja, da se tam srečujemo z hudo, dosti bolj organizirano, predvsem pa integrirano konkurenco, ki nikakor ne drži križem rok. Njen pritisk je toliko hujši, kolikor se večja gospo-

darska stagnacija v visokorazviti deželah. Vse to pa pomeni, da je boj za tržišča v deželah v razvoju hud, neizprosen in trd.

Kot primer za začetek bolj sistematičnega, integriranega in skupnega nastopanja na tujih tržiščih je Lojze Novak omenil lanskoletni podpis samoupravnega sporazuma sedmih delovnih organizacij v Ljubljani, ki bodo ali pa so že zametek bodoče poslovne skupnosti. Ta se bo usmerila izrazito v izvoz. Da ne gre ob tem za zapiranje v ozke občinske ali republiške meje, lahko omenimo še podoben dogovor med petimi delovnimi organizacijami iz Beograda, kar lahko pomeni resnejše poskuse integracije in z njo celovitejše jugoslovansko nastopanje na tujih tržiščih.

Poseben problem, o katerem so se pogovarjali na sestanku, pa je bila kadrovska politika in struktura kadrov v ozd ki poslujejo s tujino. Prisotni so bili enotnega mnenja, da je to področje, ki smo ga najbolj zanemarili in ki bi bilo lahko med glavnimi krivci za tako neugodno zunanjetrgovinsko situacijo v kateri se nahajamo v tem trenutku. Lojze Novak je omenil, da smo v zadnjih štirih letih povečali število administrativnih kadrov za štirikrat hitreje, kot komercialistov. Ob tem smo popolnoma pozabili s kadroviki spremljati

razvoj in sposobnosti vsakega strokovnjaka posebej in ga potem po skrbni kadrovski analizi usmerjati v specializacijo na določeno področje, kjer naj bi bil najbolj učinkovit. Še več, dogajalo se je in se še, da smo ozko specializirane kadre premeščali iz enega področja v drugega in s tem seveda napravili nepopravljivo škodo. Mimo tega pa smo na področju ekonomskih odnosov zelo na tesnem z drugimi vrstami kadrov, zlasti nam manjka primernih tehničnih in finančnih strokovnjakov. Vse to se odraža tudi na strukturi kadrov, ki delajo in živijo v tujini. Vse premalo je takih, ki bi bili prodorni, agresivni, zagnani in uspešni - skratka komercialisti, vse več pa je takih, ki se grede »komodno«, sicer vestno uradniško življenje, ki praznujejo vse praznike, naše in tuje, celo jezik zelo dobro obvladajo, manjka pa jim kljub družbeni verifikaciji nekaj poglavitnega - niso komercialisti. Trenutno ima slovensko združeno delo v tujini tristošestdeset predstavnikov, od katerih jih kar dosti sodi v drugo skupino.

In ne nazadnje, ob kompleksnejši kadrovski problematiki bi veljalo poudariti, da je politika, ko se predstavniki nahajajo v tujini zaradi nakupov, povsem zgrešena. Predstavniki združenega dela v tujini morajo biti za to, da prodajajo.

TADEJ BRATOK